

Beleid en beheer van wilde hoefdieren

goed natuurbeheer vergt keuzes

Workshop, Oranjerie Elswout, Overveen, 28 februari 2002

Algemene informatie

Organisatie:

- Gemeentewaterleidingen
- Alterra
- Wageningen universiteit

Datum en plaats

Datum: 28 februari

Tijd: 10:00-18:00 (zaal open vanaf 9:30)

Plaats: Oranjerie Elswout, Overveen (www.oranjerie-elswout.nl)

Voor wie

- Beleidsmakers van Rijksoverheid en van provincies met grote wilde hoefdieren,
- Natuurbeheerders van grotere hoefdieren
- Belangenorganisaties
- omliggende gemeentes van de Amsterdamse Waterleidingduinen
- Grondgebruikers in de directe omgeving van de Amsterdamse Waterleidingduinen

Deelname op uitnodiging

Aantal genodigden: circa 70

Informatie

Leo van Breukelen

Gemeentewaterleidingen Amsterdam

Vogelenzangseweg 21

2114 BA

telefoon: 023 – 5233530

email: hert@gwa.nl

Doel en onderwerpen

De ontwikkeling van de populatie damherten in de Amsterdamse Waterleidingduinen (AWD) vormde voor Gemeentewaterleidingen (GW) de directe aanleiding voor het organiseren van deze workshop, maar deze case staat slechts model voor een veel bredere problematiek. Het rijksbeleid aangaande natuurbeheer gaat er onder meer vanuit dat er zo min mogelijk wordt ingegrepen in ecologische processen. Hierdoor kan het meest worden aangesloten bij de natuurlijke “zelfregulerende” processen, waardoor zoveel mogelijk tegemoet gekomen wordt aan de wens te komen tot ‘natuurlijkheid’.

Ook maatschappelijk is er de wens vooral aangaande het beheer van ‘wilde dieren’ steeds minder in te grijpen. Daar tegenover staat dat we het lijden van dieren en schade veroorzaakt door dieren op agrarische gronden en in het verkeer steeds minder accepteren. Een andere maatschappelijke ontwikkeling is dat een grote groep mensen meent is dat er van echte natuur in Nederland geen sprake meer is en daarmee juist weer menselijk ingrijpen legitimeert.

Het rijksbeleid en de maatschappelijke opvattingen stellen GW als lokale de beheerder voor een dilemma. Dit vormt de belangrijkste aanleiding voor het houden van deze workshop.

Levensvatbare populaties van grote wilde hoefdieren hebben relatief grote gebieden nodig. Veel Nederlandse natuurgebieden voldoen niet aan die eis. De overheid heeft mede daarom met de Ecologische hoofdstructuur (EHS) een beleid ingezet waarbij natuurgebieden met elkaar moeten worden verbonden. De daadwerkelijke realisatie van de EHS voor grote zoogdieren blijkt in praktijk echter zeer moeizaam te verlopen. Bovendien zal dit beleid voor de grote hoefdieren in de duinen niet de ultieme oplossing bieden, de isolatie ten opzichte van de rest van Nederland lijkt te blijven bestaan. Het leefgebied zal dus altijd haar grenzen houden.

Met deze workshop beogen we duidelijk te krijgen waar de verantwoordelijkheden precies liggen, wat de grenzen van beleid en tolerantie zijn en wat het gewenste beleid is. We gaan het niet hebben over theoretische beleidsvoornemens, maar staan uitgebreid stil bij de problemen om het overheidsbeleid daadwerkelijk uit te voeren. Het wordt duidelijk dat het dilemma breder is dan alleen de damherten in de duinen. Damherten komen ten eerste op meer plaatsen in Nederland voor en de problematiek geldt ook voor edelherten, zwijnen, en in de toekomst misschien ook wel voor de grotere predators. De problematiek rond het damhert staat in deze workshop dus model voor die met de grotere hoefdieren in het algemeen.

Per 1 april 2002 zal de Flora en Faunawet in werking treden, waarmee de jachtwet vervalt. Daarmee verandert er het één en ander met betrekking tot regelgeving. Het aspect verantwoordelijkheid voor schade is nog niet helemaal uitgekristalliseerd. We hopen ook meer duidelijkheid te krijgen over de consequenties van deze nieuwe wet.

Het Rijksbeleid aangaande grote hoefdieren en de provinciale invulling van dit beleid komen beide aan de orde tijdens presentaties door vertegenwoordigers van het Ministerie van LNV en de Provincie Zeeland. Twee voorbeelden uit de beheerspraktijk met damherten maken duidelijk waar de acute knelpunten liggen. We kijken ook even over de landsgrens naar het beheer en beleid in de andere Europese landen en staan stil bij de problemen met de overige grote wilde hoefdieren in Nederland. Ook zal er aandacht worden geschonken aan de ecologie van grote hoefdieren en de plaats van het damhert in het ecosysteem.

Door middel van een discussie aan de hand van stellingen zal een inventarisatie plaatsvinden van opvattingen: zijn er gemeenschappelijke standpunten?

GW gebruikt de uitkomsten gebruikt als input voor een advies aan het Gemeentebestuur van Amsterdam. Daarnaast zullen de uitkomsten van de workshop naar verwachting een rol spelen bij de invulling van Provinciaal- en Rijksbeleid.

Dagindeling en programma

Voorlopig programma

9:30	10:00	ontvangst+koffie	
10:00	10:10	welkomstwoord	
10:10	10:35	Damherten: op de weg of uit de weg	R. Schoon & L. van Breukelen (GW)
10:35	11:00	Rijksbeleid aangaande wilde hoefdieren in natuurgebieden	L. Klaassen (Min. van LNV)
11:00	11:30	koffie	
11:30	11:55	Provinciaal beleid aangaande wilde hoefdieren: damherten in Zeeland	P. van Reest (Prov. Zeeland)
11:55	12:20	Ecologisch profiel van onze wilde hoefdieren met nadruk op het damhert	S.E. Van Wieren (Wageningen Universiteit)
12:20	12:45	Beleid en beheer aangaande wilde hoefdieren: de weerbarstige praktijk	G.W.T.A. Groot Bruinderink (Alterra)
12:45	13:45	Lunch	
13:45	14:00	resumé	A. Daalder (voorzitter)
14:00	15:30	discussie	
15:30	16:00	Theepauze	
16:00	16:30	conclusies en afsluiting	A. Daalder (voorzitter)
16:30	18:00	receptie + eenvoudig buffet	

51 Dhr. W.H.J. Passtoors	VVD - lid 2e kamer
52 Mw. J. Pijl	Stichting Het Gelders Landschap
53 Mw. M. van der Reep	Gemeente Velsen College B&W
54 Dhr. P. van Reest	Prov Zeeland -faunabeheer
55	3VO
56 Dhr. H. Revoort	Faunafonds
57 Dhr. J.W.A. van Rijn van Alkemade	Natuurmonumenten
58 Dhr. H. Schanz	Wageningen Universiteit
59 Mw. J.M.G. Schreijer-Pierik	CDA - lid 2e kamer
60 Dhr. H. Spek	IPC
61 Dhr. G.J. Spek	Spek Fauna-advies
62 Mw. L.G.W.J. de Swart	Gemeente Heemstede College B&W
63 Dhr. T.H. Sweers	Gemeente Noordwijk College B&W
64 Mw. W.J.C. Swilders	PvdA lid 2e kamer
65 Dhr. P. Todirijo	Gemeente Bloemendaal
66 Dhr. M. van Vliet	Gemeente Amsterdam - concern A'dam
67 Dhr. J. van Vliet	Stichting Duinbehoud
68 Mw. M. Vos	Groen Links lid 2e kamer
69 Dhr. C. de Vries	PWN
70 Dhr. H. de Waard	Prov. Friesland
71 Dhr. J. de Waerdt	Vereniging Het Reewild
72 Dhr. D. Wansink	VZZ
73 Dhr. S.E. van Wieren	Wageningen Universiteit
74 Dhr. G. Wösten	Delta Nuts
75 Dhr. H. Worpel	Samenwerkingsverband Reewildbeheer ZKL